1600 – 1700 Tijd van de regenten en vorsten

De Republiek. De Amsterdamse **grachtengordel** is direct herkenbaar door de karakteristieke halfronde vorm van de Herengracht, Keizersgracht en Prinsengracht in het centrum van de stad. De grachtengordel is een goed voorbeeld van een Hollandse stadsuitbreiding in de 17e eeuw. Door een vloedgolf van nieuwkomers werden de stadsbestuurders en stedelingen in het welvarende westen van de Republiek vanaf het einde van de 16e eeuw geconfronteerd met overvolle steden, woningnood en ruimtegebrek. Een vergroting van de stedelijke ruimte was onvermijdelijk. De grote uitbreiding volgde vanaf 1613 toen de drie genoemde grachten tot aan de huidige Leidsegracht werden gegraven. Een nieuw westelijk havengebied werd gerealiseerd door de aanleg van drie rechthoekige eilanden en ten westen van de grachten werd een nieuwe buurt ontwikkeld, de Jordaan. De grachten hadden een exclusief residentiële functie. Hier verrezen tal van 'stadspaleisjes' van rijke kooplieden, bankiers, stadsbestuurders en andere kapitaalkrachtige Amsterdammers. De Gouden Bocht van de Herengracht geldt tot op de dag van vandaag als een symbool van de rijkdom van de Gouden Eeuw.
Waar mogelijk werd gebruik gemaakt van strakke geometrische vormen, waardoor de stadsuitbreiding opvalt door een consequente rechtlijnigheid. Dat gebeurde allemaal volgens een totaalplan, waarbij verschillende partijen betrokken waren: het stadsbestuur, de stadhouder, de Staten van Holland en de stadstimmerman Hendrick Jacobszoon Staets. Tegenwoordig geldt de grachtengordel als een herkenbaar voorbeeld van typische Hollandse stedelijkheid. De kleinschaligheid, het water in de stad, de talloze fietsen, de levendige binnenstad, ziedaar de kenmerken van een echte Hollandse stad.

Anna Maria Sidonia
van Bronckhorst-Batenburg

Heerlijkheid Stein. De oudste dochter van Maximiliaan van Bronckhorst-Batenburg, Anna Maria Sidonia, had in 1624 de heerlijkheid Stein als huwelijksgoed verkregen. Haar halfbroer Frederik Willem, zoon van een burgervrouw, claimde na de dood van zijn vader Maximiliaan in 1641 eveneens zijn rechten op de heerlijkheid, maar hij is hierin niet erkend. Hij was de enige en laatste mannelijke nazaat van de Bronckhorst-Batenburg familie en conform de testamentaire bepalingen zou hij recht op Stein gehad hebben. De geschiedenis bepaalde anders. Frederik Willem overleed in 1659 kinderloos.
Anna Sidonia trouwde in 1624 met Florens de Merode, heer van Pietersheim, uit de Spaanse Nederlanden. Het echtpaar krijgt twee zonen Ferdinand (*1626) en Maximiliaan (*1627). Anna Sidonia heeft tijdens haar leven een heftige strijd geleverd met haar protestantse moeder Anna van Kettler. Met Anna Sidonia kwam het kerkelijk herstel in Stein.
Als gevolg van het overlijden van Filips II de Merode, de broer van Florens, werd Florens in 1638 benoemd tot 2e markies van Westerlo en graaf van Olen, maar slechts voor een paar maanden want Florens overlijdt ook in 1638 op 40-jarige leeftijd aan de pest.
Zelden worden schilderijen aangetroffen van adellijke vrouwen met kastelen op de achtergrond. Bij het schilderij links staat rechts achter de vrouw het kasteel Stein afgebeeld, daterend van rond 1630. Zij bracht dit kasteel en kasteel Batenburg in bij haar huwelijk.

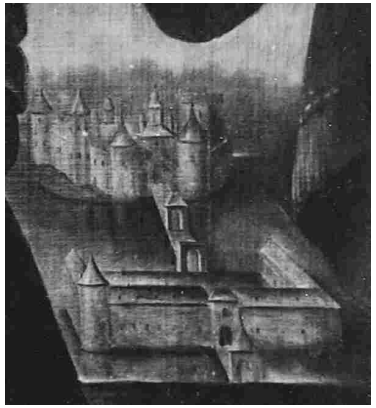

Fragment schilderij:
kasteel Stein midden 17e eeuw